

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

اداره تنظیم خدمات مخابراتی افغانستان (اترا)

مسوده طرز العمل جلوگیری از استفاده موبایل های مفقودی

سال 1399

1. مقدمه

این طرز العمل براساس فقره اول ماده (۶۳) با نظر داشت جزء ۱۵ فقره ۱ ماده ۶ قانون تنظیم خدمات مخابراتی افغانستان به منظور محافظت از حقوق مشترکین مخابراتی و جلوگیری از استفاده موبایل های مسروقه و مفقود شده وضع شده است.

راهکار جلوگیری از استفاده موبایل های مفقودی عبارت از مسدود نمودن موبایل های مسروقه و یا مفقود شده از طریق شبکه/شبکه های مخابراتی می باشد تا برای استفاده کننده گان غیر مجاز قابل استفاده نباشد. این خدمات در قسمت جلوگیری از به سرقت رفتن تلفون های همراه و بعضی جرایم ناشی از آن که از طریق استفاده از شبکه های مخابراتی صورت می گیرد مؤثر می باشد. در اکثر نقاط جهان این خدمات به قسم یک سیستم مرکزی فعال می باشند و در کنترل مشکلات نامبرده نقش مؤثر را ایفا میکند که الی دست یابی به همچو سیستم این طرز العمل موثریت خود را هم در جلوگیری از به سرقت رفتن تلفون های همراه و هم در پروسه ثبت و راجستریشن سیم کارت ها خواهد داشت. یک تلفون همراه میتواند تنها یک شناسنامه جهانی واحد (IMEI) داشته باشد اما بعضی شرکت ها بقسم غیر معیاری و غیر قانونی به تولید تلفون های جعلی دست میزنند که وجود آن ها در شبکه های مخابراتی باعث پائین آمدن کیفیت خدمات مخابراتی هم میگردد.

خدمات جلوگیری از استفاده موبایل های سرقتی و جعلی Counterfeit معمولاً در سطوح ذیل قابل تطبیق میباشد:

- به سطح یک شبکه از طریق EIR (Equipment Identity Register) عرضه میشود.
- به سطح ملی «داخل یک کشور» توسط NEIR (National EIR) تامین میگردد.
- و به سطح بین المللی از طریق CEIR (Central EIR) پیشکش می شود.

در این سند تمرکز اداره اتر را روی خدمات موبایل های مفقودی به سطح ملی بوده که بتوانیم آنرا بدون موجودیت ساختار مورد ضرورت برای این خدمات (NEIR) در داخل کشور بدون کدام سرمایه گذاری زیربنایی (CapEx) و با حد اقل سرمایه گذاری عملیاتی (OpEx) در سکتور مخابرات افغانستان فراهم نماییم.

در مرحله اول خدمات نامبرده به شکل فعالیت انفرادی یا غیر اتومات (Manually) توسط اداره اتر به همکاری شرکت های مخابراتی و ارگان های حراست از قانون برای تمام مشترکین سکتور مخابرات در کشور، بدون در نظر داشت شبکه مخابراتی ارائه کننده خدمات عملی خواهد شد.

2. تعاریف: در این طرز العمل از تعاریف ذیل استفاده شده است:

- ادراه اتر: اداره تنظیم خدمات مخابراتی افغانستان
- شرکت مخابراتی: دارنده جواز عرضه خدمات مخابراتی
- ارگانهای حراست از قانون: محاکم ثلاثه، غارنوالی، وزارت داخله، وزارت دفاع و ریاست امنیت ملی
- شناسه بین المللی موبایل: IMEI سریال نمبر بین المللی که برای هر وسیله موبایل از طرف شرکت تولید کننده آن تخصیص داده شده است.
- لست سیاه: که اصطلاح تخنیکی آن Black List است، عبارت از لست یک تعداد شناسه های بین المللی موبایل ها می باشد که توسط شرکت های مخابراتی حق استفاده از خدمات مخابراتی از ایشان سلب گردیده است.
- لست خاکستری: که اصطلاح تخنیکی آن Gray List است، عبارت از لست یک تعداد شناسه های بین المللی موبایل ها می باشد که توسط شرکت های مخابراتی حق استفاده از خدمات مخابراتی از ایشان موقتاً سلب گردیده است.
- لست استثنایی: عبارت از یک تعداد مشخص شناسه های بین المللی می باشد که از طرف اداره اتر به شرکت های مخابراتی معرفی میشوند، شناسه های شامل لست استثنایی به هیچ وجه از خدمات مخابراتی محروم نمیشوند ولو که در لست سیاه هم قرار گیرد.
- مشترک متضرر: مالک اصلی موبایل که موبایلش مفقود و یا به سرقت برده شده است و یا به شکل غیر مجاز از حیازت و کنترل وی خارج گردیده باشد.
- موبایل: گوشی تلفون همراه و یا هر وسیله دیگر الکترونیکی که با استفاده از سیمکارت های شبکه های مخابراتی توان برقراری تماس و ارتباطات را داشته باشد مانند تبلت، آیپد و غیره.
- مالک اصلی موبایل: شخصیکه شناسه موبایل به اسم وی ثبت باشد.

- موبایل مفقودی: موبایل که از مالک اصلی آن مفقود گردیده باشد، به سرقت برده باشد و یا به شکل غیر مجاز از حیازت و کنترل مالک اصلی آن خارج گردیده باشد.

3. راهکار

کارکرد معیاری این خدمات طوری است که مشتری متضرر به شبکه مربوطه خویش در مورد مفقود شدن موبایل خویش اطلاع داده و شرکت مربوطه بلا فاصله شناسه بین المللی موبایل (IMEI) مشتری متضرر را بعد از مطمئن شدن صحت ادعا در لست خاکستری (Gray List) و بعداً در لست سیاه (Blacklist) پایگاه اطلاعات مربوطه (EIR) اضافه نموده که موبایل مفقودی بعد از آن در هیچ شبکه مخابراتی قابل استفاده نباشد، اما الی دست یافتن به همچو سیستم معیاری که نیاز به سرمایه گذاری قابل ملاحظه دارد، خدمات متذکره به اساس رهنمود های طرز العمل هذا اجرا میشود.

فصل اول

احكام عمومی

مبني ماده اول:

این طرز العمل به اساس فقره اول ماده (63) با نظر داشت جزء ۱۵ فقره ۱ ماده ۶ قانون تنظیم خدمات مخابراتی افغانستان ترتیب و وضع گردیده است.

هدف

ماده دوم:

این طرز العمل به منظور حمایت از منافع استفاده کنندگان خدمات مخابراتی، محافظت بیشتر حقوق و وسایل مشترکین، جلوگیری از سرقت و استفاده غیر مجاز از موبایل ها و بالارفتن کیفیت خدمات وضع شده است.

فصل دوم

مسئولیت ها و مکلفیت های مشترکین

داشتن سند شناسه موبایل

ماده سوم:

مشترکین در زمان خریداری موبایل باید بل رسمی از شرکت یا دوکان فروشنده بدست بیاورند که در آن شناسه بین المللی موبایل ذکر شده باشد. چونکه در هر موبایل به تعداد سیمکارت های که همان موبایل پشتیبانی میکند شناسه دارد، بنا بر آن موبایل های که قابلیت استفاده بیش از یک سیمکارت را دارند (دو، سه یا چهار سیمکارت) باید در بل خرید تمام شناسه ها ذکر باشد و مالک آن تمام شناسه ها را با خود یادداشت کند.

ثبت سیمکارت بنام متضرر

ماده چهارم:

سیمکارت مشترک متضرر باید بنام خودش در سیستم ثبت باشد در غیر آن درخواستش میتواند مسترد گردد.

اطلاع مفقود شدن موبایل

ماده پنجم:

مشترک متضرر به صورت عاجل بعد از مفقود شدن موبایلش به بخش سمع شکایات شرکت مخابراتی مربوطه و مراجع حراست از قانون به اضافه اداره اترا از طریق شارت کود های 999 (برای همگان) و 998 (برای خانمها) تماس بگیرد و موضوع را بطور درست همراهی شان در جریان بگذارد.

فصل سوم

مسئولیت ها و مکلفیت های مراجع سمع شکایات شرکت های مخابراتی

شامل ساختن شناسه موبایل در لست خاکستری و سیاه توسط سمع شکایات

ماده ششم:

نماینده سمع شکایات شرکت مربوطه شناسه بین المللی موبایل (IMEI Number) را از مشترک دریافت میکند و موضوع را بعد از اطمینان ابتدائی از مالکیت مدعی و صحت ادعا به قسم موقتی الی چهل و هشت (48) ساعت در Gray list همان شرکتی که سیم کارت مشترک مربوط به آن است درج نماید و بعد از ارائه اسناد و شواهد قانع کننده، آنرا در لست سیاه خویش شامل می نماید و به تمام شرکت های مخابراتی و اداره اترا اطلاع میدهد تا دیگر شرکت های مخابراتی نیز IMEI متذکره را به زود ترین فرصت در EIR خود در لست سیاه Black list قرار دهند و شرکت متذکره و اداره اترا را نیز از کارکرد خود در جریان بگذارند.

عدم معلومات متضرر در باره شناسه موبایل

ماده هفتم:

در صورتیکه مشترک متضرر شناسه بین المللی موبایل خود را نمیداند، مراجع دریافت کننده شکایات متضرر را به شرکتی که سیمکارت مشترک مربوط آن است رسماً معرفی نماید.

فصل چهارم

مکلفیت ها و مسئولیت های شرکت های مخابراتی

اطلاعیه مسدود شدن موقتی به موبایل مفقود شده

ماده هشتم:

شرکت مخابراتی بعد از تشخیص یا دریافت شناسه از طرف مشتری متضرر، بطور عاجل باید یک پیام کوتاه کتبی به موبایل مفقودی بفرستد که در آن پیام به شکل اطلاعیه از مسدود شدن موقتی موبایل و قابلیت تماس یکجانبه ورودی incoming call سیم کارت و علت مسدود شدن موبایل یادآوری شده باشد.

شامل ساختن شناسه موبایل در لست خاکستری توسط شرکت های مخابراتی

ماده نهم:

شرکت های مخابراتی بعد از دریافت درخواست از اداره اترا و یا یکی از ارگان های محترم حراست از قانون به صورت عاجل شناسه بین المللی موبایل مربوطه را در سیستم EIR مربوط آن شرکت مطابق به متن ماده شش این طرز العمل در لست خاکستری قرار میدهد و اداره اترا را از کارکرد خویش در جریان میگذارند.

همچنان اداره اترا شناسه بین المللی موبایل مربوطه را با دیگر شرکت ها رسماً شریک میسازد.

شرکت های مخابراتی بعد از ابلاغ تصمیم اداره اترا در باره مسدود نمودن و یا شامل ساختن شناسه ها و موبایل ها در لست خاکستری و سیاه بر اساس غیر مجاز بودن تولید آن، مکلف به تطبیق تصمیم اداره اترا می باشند.

مسدود نمودن موبایل که بشکل غیر قانونی استفاده میگردد

ماده دهم

شرکت های مخابراتی بعد از ابلاغ تصمیم اداره اترا در باره مسدود نمودن و یا شامل ساختن شناسه ها و موبایل ها در لست خاکستری و سیاه بر اساس استفاده غیر مجاز آن، مکلف به تطبیق تصمیم اداره اترا می باشند.

تسلیمی موبایل های مفقودی به مالکین اصلی آن

ماده یازدهم:

در صورتیکه موبایل های مفقودی به شرکتهای مخابراتی برگردانده شود، شرکت های مخابراتی مکلف اند که مسؤلیت پذیرفتن موبایل های مفقودی را از طریق تمام نمایندگی های رسمی و مراکز خدمات مشتریان خویش در سرتاسر کشور به عهده بگیرند و آنها را دوباره به مالکین اصلی آن تسلیم نمایند.

حذف نمودن شناسه مسدود شده از لست سیاه

ماده دوازدهم:

شبکه مخابراتی به هیچ صورت شناسه بین المللی مسدود شده را بدون درخواست رسمی از طریق اداره اترا از لست سیاه EIR خود حذف نمی نمایند.

تفتیش هماهنگی کاری بین شرکت ها و توحید لست سیاه

ماده سیزدهم:

اداره اترا صلاحیت دارد که نماینده خود را وقتاً فوقتاً به شرکت های مخابراتی جهت تفتیش موضوع بفرستد تا بخاطر حصول اطمینان در مورد هماهنگی کاری بین شرکتها و توحید لست سیاه همه شرکتها معلومات لازم از سیستم زنده (Live System) شرکتها جمع آوی نماید که درین زمینه شرکتها باید همکاری همه جانبه نمایند.

لست استثنایی

ماده چهاردهم:

اداره اترا صلاحیت دارد که یک تعداد مشخص شناسه های موبایل ها را به شرکتهای مخابراتی بدهد که به هیچصورت در لست سیاه قرار نگیرند و خدمات مخابراتی بالای شان قطع نگردد ولو اگر مفقود یا مسروق هم باشند.

نگهداری اسناد و شواهد برای قراردادان شناسه ها در لست سیاه

ماده پانزدهم:

هر شرکت مخابراتی باید برای تمام شناسه های موبایل های مفقودی که در لست سیاه ایشان موجود اند، به شکل جداگانه برای هر شناسه اسناد و شواهد کافی بخاطر در لست سیاه قرار دادن آن شناسه تهیه و نگهداری کنند.

تشریک معلومات ماهوار با اداره اترا

ماده شانزدهم:

شرکت های مخابراتی مکلف اند که معلومات ماهوار راجع به لست سیاه و شناسه های موبایل های مفقودی را در ظرف شش (6) روز اول کاری هر ماه مطابق به فورمت مشخص که از طرف اداره اترا ساخته میشود، به اداره اترا بفرستند تا تحلیل و تجزیه منظم بخاطر تشخیص موبایل های غیرستندرد، موبایل های دارای شناسه های یکسان و موارد مهم دیگر توسط تیم های تخنیکی اداره اترا صورت گیرد.

فصل پنجم

مکفیت ها و مسئولیت های اداره اترا

دیتابیس IMEI های مسدود شده دائمی

ماده هفدهم:

اداره اترا دیتابیس IMEI های مسدود شده دائمی را با درج اسم مالک، ولد، شماره موبایل و شرکت متقاضی نگهداری مینماید.

نفاذ

ماده هژدهم:

این طرز العمل توسط بورد محترم اداره اترا منظور و بعد از ابلاغ به شرکت های مخابراتی قابل تطبیق میباشد.